

Bermenonderzoek Kleurkeur in Houten
(beeld: Koen Verhoogt)

Kleurkeur-bermen zoemen van het leven

Meer insecten én soorten in ecologisch beheerde bermen – en begroeiing verwildert niet

Vorig jaar vierden initiatiefnemers Groenkeur en De Vlinderstichting het vijfjarig jubileum van het keurmerk Kleurkeur. Inmiddels is het onafhankelijke keurmerk voor de groene sector niet alleen aardig geland, het blijkt ook te wérken. Nieuw onderzoek laat namelijk zien dat in bermen die beheerd worden volgens Kleurkeur twee keer zo veel insecten leven en tweeënhalf keer zo veel soorten bestuivers. Vooral het aantal zweefvliegen en wilde bijen blijkt flink toe te nemen.

Auteur: Heleen Kommers

Het onderzoek werd uitgevoerd op 29 locaties in Nederland. In bermen met Kleurkeur werden per telling gemiddeld 31 bestuivers gevonden tegenover 16 in de andere bermen. Niet alleen het aantal insecten ligt hoger, ook de soortenrijkdom is groter: er werden meer verschillende wilde bijen, zweefvliegen en vlinders waargenomen. De verschillen zijn statistisch significant en de bodem- en lichtomstandigheden van de onderzochte bermen bleken vergelijkbaar. Daarmee zijn de effecten van het beheer ook goed te vergelijken.

Begroeiing verwildert niet

Bijzonder: alle zeldzame soorten die zijn aangetroffen, doken op in Kleurkeur-bermen. Anthonie Stip, projectleider en podcasthost bij De Vlinderstichting: 'De vondsten werden gedaan tijdens verschillende meetrondes.

Langs de N233 bij Kesteren werd een gevlekt kalkkrieltje (*Paragus albifrons*) gevonden. Deze zweefvlieg kwam tot voor kort alleen voor in Zuid-Limburg, maar duikt de laatste jaren ook op in het riviereengebied. Bij Houten werd een zilveren fluitje (*Megachile leachella*) gezien. Deze bij leeft bijna alleen aan de kust en is landinwaarts zeldzaam. En wat later werd bij Houten opnieuw een bijzondere soort gespot, op bloemen van heelblaadjes: de composietwolbij (*Pseudoanthidium nanum*). Deze bij is in Nederland slechts één keer eerder waargenomen, in 2020 bij Oostvoorne.'

Waren er nog andere opvallende bevindingen? Stip: 'Tot mijn verrassing is de begroeiing niet verwilderd, ook al bleef het gras staan en werd er minder vaak gemaaid volgens Kleurkeur.'

CERTIFICERING

Anthonie Stip

Ecologische blik vertaalt zich in het veld

Stip: 'Kleurkeur staat voor gefaseerd maaibeheer, waarbij per maaibeurt 15 tot 30 procent van de vegetatie blijft staan. Deze overstaande delen liggen verspreid, met bij voorkeur 100 tot 200 meter ertussen. Er wordt gewerkt met getoetste maaimachines die aantoonbaar ecologisch verantwoord zijn.'

In gesprek gaan en van elkaar leren

Het onderzoek laat zien dat ecologisch maai-beheer – met simpele, slimme ingrepen – écht werkt. De relatief eenvoudige ingrepen maken ecologisch bermbeheer ook (financieel en operationeel) haalbaar voor kleinere bedrijven en organisaties. Inmiddels omarmen gemeenten, waterschappen en netbeheerders zoals ProRail en TenneT de Kleurkeur-richtlijnen rond ecologisch berm- en waterbeheer. De richtlijnen zijn opgesteld door mensen die werkzaam zijn in de groene sector, van aannemers tot opdrachtgevers en opleiders.

Dick Oosthoek, directeur van Groenkeur, vertelt dat ook bij de verplichte cursussen die naar het keurmerk leiden opdrachtnemers en -gevers met elkaar in gesprek gaan en van elkaar leren. Kleurkeur is gekoppeld aan de Beoordelingsrichtlijn Groenvoorziening. Daarmee zijn vakmanschap, veiligheid en kwaliteit geborgd volgens ISO9001.

Dick Oosthoek

Kleurkeur steeds vaker gevraagd

Oosthoek vertelt dat in aanbestedingen steeds vaker bedrijven met een Kleurkeur-certificaat worden gevraagd. (Zie ook de kadertekst.) 'Gemeenten noemen de uniformiteit die Kleurkeur biedt als een voordeel. Het wiel hoeft niet steeds opnieuw uitgevonden te worden. Je ziet wel dat gemeenten en aannemers een proefperceel inrichten, om te testen wat goed werkt, maar ook om de aannemer in de gelegenheid te stellen om de certificering te halen.'

Wat in ieder geval overduidelijk uit het onderzoek blijkt: als medewerkers – van machinisten tot planners – leren hoe zij met hun werk direct kunnen bijdragen aan biodiversiteit, vertaalt deze ecologische blik zich zichtbaar in het veld. Online publicatie:

Link naar onderzoek:

<https://assets.vlinderstichting.nl/docs/195bac5c-aaf6-48de-b753-542e622be86a.pdf>

Link naar webinar:

<https://www.stad-en-groen.nl/article/49416/waterwebinar-kleurkeur-blauw-biodiversiteit-versterken-in-oevers?preview=on>

Kleurkeur Groen en Kleurkeur Blauw

Kleurkeur kent twee bedrijfscertificaten. Kleurkeur Groen richt zich op het ecologisch beheer van bermen, dijken en groenstroken, Kleurkeur Blauw op het ecologisch beheer van oevers en watergangen. Inmiddels werken 44 bedrijven met Kleurkeur Groen. De richtlijnen voor Kleurkeur Blauw zijn vorig jaar met waterschappen en watergangbeheerders gemaakt en inmiddels hebben vijf bedrijven de certificering. Er zijn 2.400 mensen opgeleid volgens Kleurkeur Basis en 450 volgens Kleurkeur Gevorderd.

Webinar Kleurkeur Blauw

Nederland beschikt over 330.000 kilometer sloten en 6.500 kilometer vaarten en kanalen, een uitgestrekt netwerk dat cruciaal is voor zowel waterbeheer als biodiversiteit. Op 23 mei kun je deelnemen aan een webinar over de manier waarop Kleurkeur Blauw bijdraagt aan vakmanschap en ecologische kwaliteit, en hoe je dat vakmanschap kunt inzetten in de praktijk van ecologisch verantwoord beheer van watergangen.

Alle zeldzame soorten die zijn aangetroffen, doken op in Kleurkeur-bermen

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!